

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De Fidei Formvlarvm Praecipve Avgvstanae Confessionis Ivstitia Et Vsv

**Bernhold, Johann Balthasar
Schifflin, Johann Sigismund**

Altorfii, [1730]

§XV.

[urn:nbn:de:bsz:31-67824](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-67824)

cultatis hic deprehendimus, quare ad alterum, quod in fidei formulis occurrit, membrum, dictis S. Scripturae probandum delabimur.

§. XV.

E praecepto Pauli ad Timotheum scripto II. Tim. I. 13. *ὑποτύπωσιν ἔχε ὑγιαίνοντων λόγων, ἧν παρ' ἐμῶ ἡκυσσε ἐν πίσει καὶ ἀγάπῃ τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.* hanc *ὑποτύπωσιν* et alio loco Rom. VI. 17. appellat *τύπον διδασχῆς*. iniungit ei hisce uerbis, ut ex uniuersa Christi doctrina, quam ore haecenus tradidit, et scripto iam denuo explicat, quae *πίσει καὶ ἀγάπῃ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ* absoluitur, colligat et exstruat *ὑποτύπωσιν*, ideam, formam, quae plene, perspicue, summatim tamen & uno quasi conspectu I. C. doctrinam aptissimo ordine inuicem colligatam exhibeat, exacteque referat illam tanquam exemplum, *εἰκόνα καὶ ἀρχέτυπον*, cuius ipsa est *τύπος*; uno uerbo ut *πίσει* sit *ἀνάλογος*; at non tantum qua res, sed et uerba; dicitur enim *ὑποτύπωσις ὑγιαίνοντων λόγων*, non modo *διδασχῆ*, sed *τύπος διδασχῆς*, sub quo et *τρόπος παιδείας* utique comprehenditur. Quam sanioris doctrinae *σύναψιν* et delineationem Timotheum iubet *ἔχειν*, habere, *ἔξει*, habitu, e Sacrae Scripturae diligenti meditatione iuuante Spiritus S. gratia, quae in ipso erat, acquisito; *σύστημα* diuinarum ueritatum plenum, compendiarium tamen et iusto connexum ordine animo tenere; ut sic tanquam episcopus et *ἄνθρωπος ἁ Θεῷ ἐξηρησμένος πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθόν* sit. Nostrae expositioni *ὁμοψήφως* citat BERNH. VON SANDEN in *Diss. Th. de forma sanorum uerborum etc.* §. VII. CHRYSOSTOMVM et HIERONYMVVM. Ille enim *ὑποτύπωσιν* hanc uocat *κανόνα καὶ ἀρχέτυπον καὶ ὄρει*; *ὄρει* autem uocantur definitiones apud Philosophum, cum primis illae, quae breuibus et paucis uerbis *τὸ τί ἦν εἶναι* siue essentiam rei explicant. HIERONYMVVS ita scribit in haec nostra: *secundum meam formam uiue & doce, quam a me breuiter accepisti.*

Hes.

C

cepiſti.

cepisti, quomodo integre credere, & alterutrum diligere debeamus. Quod si itaque episcopo & ecclesiae doctore incumbit eiusmodi formam sanae doctrinae in animo habere; quidni et toti Ecclesiae liceret talem σύνοψιν, ideam, siue formam diuinarum ueritatum construere, quae uere apteque, ut typus exemplari, correspondeat Sacrae Scripturae; praesertim cum ad doctores ecclesiae, qualis fuit Timotheus, praecipue spectet officium condendarum fidei formularum, uti ad doctrinae I. C. prae aliis peritissimos testes et praecones. Eiusmodi quid obseruare licet in ueteri Ecclesia Iudaica, quae habuit μόρφωσιν τῆς γνώσεως καὶ NB. τῆς ἀληθείας. Rom. II. 20. Quo de merito suo gloriabantur teste Paulo Iudaei, & ipse Deo gratias agebat, quod toto corde obedierint, εἰς ὃν παρεδόθησαν τύπον διδασχῆς Rom. VI. 17. ecquid autem fidei formulae aliud sunt, nisi normata et formata ὑποτύπωσις, τύπος, idea, forma sanae doctrinae, et sanorum eius eloquendae modorum; unde eandem iustitiam clarere arbitror.

§. XVI.

IIIo.

In tertiam quam diximus formularum fidei partem probandam, assumimus Christi dictum Matth. XVIII. 17. 18. e quo conclusio ad praesentem rem a pari procedit. Si Ecclesia ex Christi institutione ius habet prae fractos et contumaces peccatores communionem eiiciendi, eidem etiam competit potestas obstinatos ἀνὴλέγοντας a coetu suo arcendi et excludendi; ueritatis enim non minus ac charitatis ratio est habenda. Adde, clauēs coeli a Christo Ecclesiae traditas quam maxime eo spectare, ut eadem cum autoritate & pleno effectu decernat de diuinis ueritatibus, factisque humanis, ut sit doctrinae testis, custos & arbiter; quare etiam audit Paulo, secundum consuetam graeci textus interpunctionem σύλος καὶ ἐδραϊώμα τῆς ἀληθείας. I. Tim. III. 15. Denique [sic rationes subducit magnus] PUFENDORFIUS ex citatione B. Dn. AB ELSWICH l. c.